

ואתחז תרגום

עיונים בתרגום אונקלוס

גיליון מס' 22

מיכאל שלום הלוי דינר

פרשת פקודי

התרגום לא הוצרך לפרש בן כי כך משמע כבר בלשון הפסוק 'על שולי המעיל סביב' שהפעמונים היו ממש על המעיל ולא בתוך הרימונים.

ובספר **בד קודש** (להגרב"ד פוברסקי שליט"א) תירץ שכאן קודם חטא העגל כאן לאחר חטא העגל שמכיון שהפעמונים היו זהב אין קטיגור נעשה סניגור והיו צריכים להסתירם בתוך הרימונים. והוכיח בן **מהתרגום יונתן** שכתב כאן שהיו ע"ב פעמונים ואילו בפרשת תצוה כתב שהיו ע"א פעמונים (בהרבה דפוסים כתוב שזה ט"ס ותיקנו ע"ב) ועל כרחך שכשהיו בין הרימונים הספיק ע"א (צ"ע החשבון הרי לפעמונים היה מספר זוגי ממנ"פ) אבל כשהיו בתוך הרימונים על כרחך שהיו כמספר הרימונים. עכ"ד. ויש לדייק זאת ג"כ בפסוקים שבפרשת תצוה הוזכר שהפעמונים היו זהב וכאן זה לא מוזכר. וזה תלוי במחלוקת **רש"י והזוהר** (המובא בהגה' ברש"י לעיל פרק ל"א פי"ח) האם פרשת תצוה נאמרה למחרת יום הכיפורים אחרי חטא העגל או שנאמרה למשה בארבעים יום שעלה למרום אחר מתן תורה קודם חטא העגל, ולפי"ז התרגום סובר כהזוהר.

פל"ח פכ"ו. **בקע לגלגלת מחצית השקל בשקל הקדש.** ת"א תקלא לגולגלתא פלגות סלעא בסלעא קודשא. תירגם בקע 'שקל' אף שהתורה אמרה מחצית השקל. והיינו משום משנ"ת לעיל (ל' י"ג) שבזמן התורה לא היו שקל וסלע ב' מטבעות שונות אלא היינו הך ואח"כ בזמן חז"ל נוסף מטבע 'שקל' שהוא חצי סלע, ותירגם אונקלוס לפי זמן דורו שהמצוה היא להביא שקל שהוא חצי סלע.

ומה שתירגם מחצית השקל מחצית הסלע וכן דרכו בכל מקום לתרגם את השקל לסלע, כיון שהסלע לא השתנה והשקל הוא זה שהשתנה לחצי מגודלו ע"כ השאיר את הסלע.

פל"ט פכ"ה. **ויתנו את הפעמנים בתוך הרמנים.** ת"א בגו רמוניא. משמע שהפעמונים היו בתוך הרימונים. וצ"ע שבפרשת תצוה (פכ"ח פל"ג) עה"פ ופעמוני זהב בתוכם סביב תירגם אונקלוס וזגין דדהב 'ביניהון' שהיו בין הרימונים ומדוע כאן לא תירגם כך.

וכתב **הר"י קורקוס** (פ"ט מכלי המקדש ה"ד) שמש"כ כאן התרגום 'בגו' היינו ביניהם, כמש"כ בפרשת תצוה. ולדבריו צ"ל שכאן

ויש לדקדק עוד מדוע לא תירגם רחיצה לשון קידוש כמו שתירגם אצל רחיצה מהכיוור (לעיל פ"ל מפסוק י"ח והלאה ולהלן פסוק ל"א) ונתת שמה מים לרחצה 'לקודשא'. ויש לומר שיש חילוק בין קדושה לטהרה והיינו שהטבילה היא לתוספת טהרה ואילו הנטילה מהכיוור היא לתוספת קדושה. וכן ראיתי שכתב **הגאון הגדול רבי איתמר גרבוז שליט"א** לבאר דברי התרגום ע"פ המבואר **בראב"ד** (ספ"ק דתמיד) שיש מצות רחיצה בעלמא מכלי חול לטהר כדי שיוכלו ליכנס לעזרה ויש עוד מצוות קידוש מכלי שרת לעבודת המקדש.

פ"מ פל"ח. **ואש תהיה לילה בו**. ת"א 'וחיזו אישתא הוי בלילה ביה, הוסיף לפרש ש'מראה' אש היה בו בלילה. וכתב בספר **נתינה לגר** שלאונקלוס הענן שעל המשכן לא היה העמוד ענן שהלך לפני מחנה ישראל יומם ולילה אלא היה ענן מיוחד על המשכן שהיה בו מראה ענן ביום ומראה אש לילה, וכן כתב **החזקוני** (במדבר פ"ט פט"ו) שכן נראה **במדרש תנחומא** (פי"א). אמנם **בתרגום יונתן** כאן הוסיף שענן ה' היינו עמודא דעננא נראה שכוונתו שזה היה אותו עמוד ענן.

פ"מ פ"ג. **וסכת על הארון את הפרכת**. כתב **רש"י** לשון הגנה, שהרי מחיצה היה. הוקשה לרש"י שהרי הפרוכת לא סיככה על הארון ולכן פירש מלשון הגנה. אולם בת"א כתב ותטל על ארונא, וכן תירגם להלן (פסוק כ"א) וכן **תירגם יונתן** 'ותטליל', כלומר שנעשה להצל על הארון. ואולי יש לפרש ע"פ מש"כ **תוס'** (ביצה יד:) שהפרוכת בראשו היה כפוף.

ובספר **בד קודש** (לעיל פכ"ה פי"ג) **ומשנת חיים** (במדבר סימן ו') בשם **הגרי"מ פיינשטיין זצ"ל** כתבו שמטעם זה כיסו את הארון בשעת המסעות בפרוכת כיון שכאן נצטוו שהפרוכת ניתנה לסיכוך ולכיסוי הארון. פ"מ פי"ב. **ורחצת אתם במים**. ת"א ותסחי יתהון במיא. רחיצה לנקיות מתרגם בכל מקום לשון חלול (כדלעיל פכ"ט פסוק י"ז ועוד כמה מקומות) ומדוע כאן לא תירגם כך. ויש לומר כיון שכאן אינו רחיצה לנקיון אלא טבילה לטהרה ולכן תירגם תסחי כמו שמתרגם בכ"מ בטבילת טמאים, וכמש"כ **רש"י ות"י**. **וברבינו בחיי** (פר' תצוה) כתוב שזה רחיצה לקדושה.

בבין הזמנים לא יודפס הגיליון. ניתן יהיה להשיג במייל שבסוף הגיליון בלבד.
מנויים יקבלו כרגיל, אי"ה.

לע"נ מרת תרצה בת ר' אליהו הכהן ע"ה
ולע"נ מרת רינה ע"ה בת ר' שמעון יהודה שיבדלחט"א

להערות, הוספות ותרומות, ולקבלת הגיליון במייל ניתן לפנות בכתובת
vt0533180131@gmail.com